

Institutul de Cercetări Juridice "Acad. Andrei Rădulescu"

ACADEMIA ROMÂNĂ

Imagine by Pixabay

**STAREA EXCEPȚIONALĂ ȘI ALERTA ORDINII DE DREPT.
IMPLICAȚII JURIDICE ALE CRIZEI SANITARE GENERATĂ DE PANDEMIA COVID-19**

sesiunea anuală de comunicări științifice

ON LINE, 23-24 septembrie 2021, București

PREZENTAREA LUCRĂRILOR

Dezvoltarea mijloacelor de comunicare a actelor de procedură civilă în contextul pandemiei de Covid-19

Andrei-Radu DINCĂ, Ioana-Anamaria FILOTE-IOVU

[(1) Judecător, Tribunalul Teleorman; (2) Judecător, Judecătoria Rădăuți]]

Contextul crizei sanitare generate de pandemia de Covid-19 a reprezentat o bună ocazie de evoluție a digitalizării sistemului judiciar, simțindu-se din ce în ce mai accentuată necesitatea schimbării paradigmei în materia citării și comunicării actelor de procedură. În acest studiu, autorii își propun să facă o analiză critică a actualului cadru legislativ, privit și din perspectivă istorică, a mijloacelor de comunicare a actelor de procedură, cu evidențierea dificultăților ivite în practica judiciară. În partea finală a studiului, autorii formulează câteva propuneri de lege ferenda, de natură a eficientiza activitatea instanțelor de judecată.

Cuvinte cheie : citare, comunicarea actelor de procedură, digitalizare, telefon, dosar electronic

*

Implicațiile măsurilor adoptate de autorități în perioada stării de urgență, respectiv a stării de alertă, asupra planului de reorganizare din procedura insolvenței

(drd.) Daniela ZĂNOAGĂ (ILINCA)

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”,
Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR)]

În vederea combaterii efectelor pandemiei de COVID-19, autoritățile au adoptat o serie de măsuri care au vizat restrângerea unor drepturi și libertăți fundamentale garantate, respectiv ocrotite prin Constituția României, precum: dreptul la liberă circulație, libertatea întrunirilor, libertatea economică. Măsurile impuse de autorități au avut un impact major asupra întregii vieți sociale și economice și au generat în multe cazuri întreruperea totală sau parțială a activității unor operatori economici, cu consecința apariției unor dificultăți financiare greu de surmontat și chiar cu riscul dispariției de pe piață a unor operatori economici. Prezentul studiu vizează modificările aduse de legiuitor prevederilor legale privind unul dintre domeniile de interes și continuă actualitate ale vieții economice și juridice, respectiv procedura insolvenței, cu accent pe modificările dispozițiilor legale privind propunerea și implementarea planului de reorganizare și practică judiciară privind modul de aplicare a acestor modificări.

Cuvinte cheie : insolvență, plan de reorganizare, măsuri, termen, prelungire.

*

Implicațiile pandemiei în activitatea notarială

Conf. Dr. Lidia Simona SECELEANU

[Universitatea „Hyperion”, Facultatea de Drept]

Reziliența se realizează prin sinergie, două condiții sine-qua-non pentru a nu rămâne supuși vremurilor, pentru a supune vremurile pandemice, dificile ... În activitatea notarială măsurile de digitalizare moderne care și-au făcut resimțite necesitatea cu ani înainte de trista pandemie cu care ne confruntăm își dovedesc nu numai oportunitatea dar și obligativitatea ca soluție în contextul măsurilor medicale înțelepte, prevăzătoare, ce trebuie să reglementeze situații care intră în categoria cazurilor de forță majoră. Într-un context bulversant, care generează în mod firesc și soluții, și exagerări și greșeli, activitatea notarială ca serviciu de interes public nu s-a întrerupt, mai mult, notarul public fiind obligat să asigure continuitatea totalității faptelor și actelor juridice în temeiul cărora se nasc raporturi juridice civile - circuitul civil.

Cuvinte cheie: reziliență, sinergie, digitalizare, management, instrumente digitale moderne/drepturi fundamentale oportunitate/măsuri de protecție, activitate notarială

*

Impactul situației pandemice asupra relațiilor comerciale

Lect. Dr. Dragoș-Mihail DAGHIE

[Facultatea de Științe Juridice, Sociale și Politice, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați]

Anul de grație 2020 a adus o situație inedită pentru societatea noastră, în contextul unor situații pandemice nemaîntâlnite până acum de către contemporani. Pericolul pierderii vieții dar și frica de necunoscut a determinat și determină în continuare o stare de nesiguranță ce se repercutează fundamental în toate domeniile societății. Bineînțeles că nici sfera comerțului nu putea să fie evitată, acest domeniu foarte important al economiei fiind grav afectat prin toată măsurile ce au fost luate pentru combaterea, limitarea și evitarea răspândirii virusului. Astfel, contractele comerciale au avut de suferit, neexecuțiile contractual fiind foarte des întâlnite, la fel cum întârzierile sau neconformitățile au crescut. Tot efecte asupra comerțului au fost și diminuările numărului tranzacțiilor și a clientelei ce a apelat la bunurile/serviciile comercianților, date fiind limitările de deplasare și restricțiile impuse pe durata stărilor de urgență și/sau alertă.

Cuvinte cheie: comerț, pandemie, impact, comercianți

*

Arbitrajul internațional – audierile virtuale la un an după provocările pandemiei de coronavirus

Conf. Dr. Cristina Ioana FLORESCU

[Facultate de Științe Juridice, Politice și Administrative, Universitatea „Spiru Haret”, București]

Ca urmare a crizei coronavirusului, pare inevitabil ca numărul litigiilor comerciale să crească și, în acest mediu, arbitrajul s-a dovedit un mecanism agil, rezistent și, de asemenea, flexibil, adaptabil la momentele dificile la care este supus. Arbitrajele au continuat pe parcursul crizei nu doar din cauza posibilelor situații controversate apărute din cauza pandemiei, ci și din cauza faptului că unele litigii au fost amânate sau oprite pentru o perioadă și mai ales din cauza închiderii extinse a instanțelor în urma restricțiilor pandemiei. Prin urmare, soluția viabilă a rămas arbitrajul. Arbitrajul își dovedește astfel forța, părțile alegându-l pentru litigiile lor din motive practice din cele mai diferite, chiar și din etapa negocierii, când părțile și-au exprimat mai degrabă înclinația și interesul față de arbitraj. Impactul coronavirusului a forțat instituțiile arbitrale, părțile, consilierii și alți participanți să acționeze și să adopte rapid noi mijloace moderne de instrumente electronice de gestionare a cazurilor pentru a convoca audieri virtuale. În acest sens, au fost promulgate protocoale și orientări relevante pentru procedura la distanță, pentru a oferi flexibilitatea necesară, instrumentele și un constant mecanism necesar pentru a se putea recurge în mod facil la arbitraj. Instituțiile arbitrale au contribuit la stabilitatea și previzibilitatea arbitrajului prin cooperarea și emiterea de ghiduri pentru utilizarea tehnologiei în cel mai eficient și coerent mod posibil, pentru a realiza o lume pregătită să facă față acestei noi ere coronavirus. De aceea considerăm că aceste instrumente virtuale ar trebui adoptate și pentru viitor, pentru a beneficia de ele în era post-pandemică.

Cuvinte cheie: arbitraj, criza pandemică coronavirus, instrumente virtuale, audieri la distanță

*

Dreptul de suită în contextul pandemiei Covid 19

CS III, Dr. Ion FLĂMÂNZEANU

[Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române; Facultatea de Drept și Administrație Publică, Universitatea „Spiru Haret”, București]

Dreptul de suită acționează în două ipostaze, atunci când se vorbește despre o realizare pozitivă, dar și în situația când ne aflăm în fața unui insucces, are ca scop promovarea artei și creează un echilibru, o corectitudine în ceea ce privește pe autori față de ceilalți artiști.

Cuvinte cheie: *suită, artă plastică, creație artistică, licitație publică, opera științifică.*

Comunicări secțiunea : Drept civil, Dreptul Muncii, Dreptul Familiei

Instrumente de dreptul muncii utilizate în limitarea efectelor crizei Covid 19

CS I, Prof. Dr. Raluca DIMITRIU

[Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române]

Pe parcursul pandemiei Covid 19, dreptul muncii a oferit unele dintre cele mai eficiente pârgii de limitare a efectelor crizei economice ce a însoțit-o pe cea sanitară. Este încă o dovadă a faptului că legislația muncii, flexibilă și adaptabilă, poate fi utilizată în situații de criză ca instrument de redresare a raporturilor sociale și economice. Fiecare stat membru a aplicat propriile strategii, dar unele elemente comune pot fi lesne identificate. Studiul urmărește evidențierea opțiunilor românești și a efectelor acestora în planul raporturilor de muncă, în contextul unei analize de drept comparat a politicilor de diminuare a consecințelor economice ale crizei pandemice. Principalele măsuri avute în vedere sunt suspendarea contractelor de muncă și reducerea timpului de muncă, ambele urmărind evitarea concedierilor și menținerea unui nivel minim al veniturilor lucrătorilor.

Cuvinte cheie: dreptul muncii, timp de muncă, șomaj tehnic, criza sanitară, relații de muncă

*

Implicațiile pandemiei generate de virusul SARS-CoV-2 în ceea ce privește legislația muncii din România

Prof. Dr. Dan ȚOP, (drd.) Ana-Maria Alexandra IANCU

[(1) Universitatea ”Valahia” din Târgoviște; cercetător științific asociat, Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române; (2) Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române, Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR)]

Starea de urgență instituită în România la data de 16 martie 2020 prin Decretul nr.195/2020 și prelungită până la data de 14 mai 2020 prin Decretul nr. 240/2020, a fost urmată începând cu data de 15 mai 2020 de starea de alertă la nivel național, pentru o perioadă de 30 de zile, declarată prin Hotărârea Guvernului nr. 24/2020, ulterior fiind prelungită succesiv. În acest context a fost necesară adoptarea prin lege a unor măsuri restrictive, cu caracter esențialmente temporar și, după caz, gradual, proporționale cu nivelul de gravitate prognozat sau manifestat al acesteia, necesare pentru prevenirea și înlăturarea amenințărilor iminente la adresa drepturilor convenționale, unionale și constituționale la viață, integritate fizică și sănătate ale persoanelor, în mod nediscriminatoriu, și fără a aduce atingere existenței altor drepturi sau libertăți fundamentale. Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, în secțiunea a 3-a (art. 16-31) stabilea o serie de măsuri care să protejeze, în mod adecvat relațiile de muncă. Au fost avute în vedere: angajarea fără examen sau concurs în sectorul public; modificarea, suspendarea și încetarea contractelor individuale de muncă; timpul de muncă și timpul de odihnă; acordarea unor zile libere părinților salariați pentru supravegherea copiilor; prelungirea valabilității contractelor colective de muncă și a acordurilor colective de muncă etc. Și alte acte normative elaborate în această perioadă au reglementat situații diverse, cum ar fi șomajul tehnic; săptămâna de lucru redusă sau reducerea temporară a programului de lucru (Kurtzarbeit) etc, aspecte pe care le vom analiza în acest studiu.

Cuvinte cheie: *stare de urgență, stare de alertă, legislația muncii, pandemia Covid-19, contract de muncă*

*

Telemunca în contextul pandemiei Covid 19

(drd.) Mariana STAN

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”, Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR); avocat definitiv, Baroul București]

Articolul analizează telemunca în contextul pandemiei covid 19, un scurt istoric, condițiile, beneficiile rezultate ca urmare a prestării telemuncii, dezvoltare, necesitatea asigurării suportului economic în perioada pandemică, precum și creșterea neașteptată a telemuncii.

Cuvinte-cheie: telemunca, pandemie, interese economice și sociale

*

Criza sanitară, digitalizarea și telemunca, vectori de influență a relațiilor de muncă în România

CS III, Dr. Oana-Florentina ISPAS

[Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”]

Studiul analizează din perspectiva cercetării științifice comparate reglementările excepționale emise în România anulului 2020 la nivelul structurilor de decizie în privința gestionării stării de urgență pentru sănătate publică apărută din cauza noului Coronavirus – Grupul de suport tehnico-științific (GSPS), Comitetul Național pentru Situații Speciale de urgență (CNSSU), Guvernul României -, care au avut impact asupra legislației muncii, în special asupra Codului Muncii, a Legii nr. 81/2018 privind privind reglementarea activității de telemuncă și a Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19. Planul expunerii are în vedere pe de o parte particularitățile activităților desfășurate în regim de telemuncă, iar pe de altă parte specificul prestațiilor telesalariatului care este încadrat fie într-o funcție, fie într-o profesie sau o meserie. Concluzia studiului aduce în discuție în special perspectiva temporală, anume cât și unde influența noului tip de relații de muncă la distanță, impuse de criza sanitară globală, este utilă din punct de vedere economic, social și posibilă din punct de vedere material.

Cuvinte cheie: criza sanitară Covid, telemunca, ocupații - funcție, profesie, meserie

*

Aspecte actuale ale exercițiului autorității părintești privind bunurile copilului

Dr. Cristiana-Mihaela CRĂCIUNESCU

[Cercetător științific asociat, Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române]

Exercitarea autorității părintești cu privire la persoana și la bunurile copilului aparține, în comun, ambilor părinți și are scopul de a asigura condițiile necesare creșterii copilului și dezvoltării personalității acestuia, precum și protecția interesului său superior. În situația în care unul dintre părinți este mort, dispărut, se află în imposibilitatea de a-și exprima voința sau prin hotărâre judecătorească unuia dintre părinți i s-a acordat exercițiul exclusiv al autorității părintești cu privire la copil, autoritatea părintească este exercitată doar de către unul singur dintre părinți. În privința bunurilor copilului, o situație specială intervine atunci când unul dintre părinți este minor cu capacitate restrânsă de exercițiu. În jurisprudența actuală, exercitarea drepturilor și executarea obligațiilor părintești cu privire la bunurile copilului întâmpină anumite dificultăți, mai ales în situațiile în care unul singur dintre părinți are exercițiul autorității părintești. Este vorba, în principal, despre necesitatea și oportunitatea autorizării de către instanța de tutelă a unor acte pe care părintele trebuie să la încheie cu privire la bunurile copilului său.

Cuvinte cheie : autoritate părintească, bunurile copilului, interesul superior al copilului, autorizare

*

Implicațiile juridice ale crizei sanitare Covid 19 asupra copiilor minori, lipsiți de suportul emoțional și moral al părinților

CS III, Dr. Mihaela-Gabriela BERINDEI

[Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române]

Pandemia de Coronavirus are consecințe directe asupra fiecărei persoane din întreaga lume. Efectele crizei sanitare sunt resimțite în mod dureros nu numai de către adulți, ci și, mai ales, de copii și adolescenți. Epidemiile adâncesc inegalitățile sociale, iar oamenii au devenit mult mai iritabili. Din acest motiv, a crescut și numărul cazurilor de violență în familie. Pe de altă parte, la nivel mondial, milioane de elevi au suferit de pe urma închiderii școlilor, iar studiile recente arată că un elev din trei nu are acces la învățământul online. De asemenea, copiii rămași singuri, prin plecarea părinților în străinătate pentru a câștiga un venit mai mare, sunt lipsiți de suportul moral și emoțional al acestora, care, în mod obișnuit, le-ar fi oferit siguranță și afecțiune. De aceea, numărul copiilor – școlari și adolescenți - care suferă de depresie în ultimele luni este în creștere, iar cei ce au nevoie de ajutor de specialitate ajung prea târziu să realizeze că nu se simt bine.

Cuvinte cheie: implicatii juridice, copii minori, pandemie Covid 19, inegalitati sociale

*

Unele observații privind caracterul anchetei sociale în procesele cu minori

Lect. Dr. Georgeta CREȚU

[Universitatea ”Ștefan cel Mare” Suceava]

În comunicarea de față, încercăm să răspundem just la problema dacă ancheta socială, în procele cu minorii, constituie sau nu un mijloc de probă, având în vedere că, articolul 374 din codul civil consacrat divorțului prin acordul soților, nu face nicio mențiune despre ancheta socială, singura obligație menționată în sarcina instanței fiind aceea de a verifica existența consimțământului liber și neviciat al fiecărui soț. Mai arătăm că, singura mențiune clară a anchetei sociale obligatorii în codul civil o găsim în articolul 375 alin. (2), în care se menționează în mod explicit despre felul în care se constată divorțul prin acordul părților de către notarul public. În concluzie, arătăm că ancheta socială este un mijloc de probă și singura instituție prevăzută în mod expres de legiuitor să solicite un raport de ancheta socială pentru divorțul prin acord este instanța de judecată.

Cuvinte cheie: mijloc de probă, ancheta socială, practica judiciară, autoritate tutelară

*

RGPD(GDPR): prelucrarea datelor cu caracter personal la încheierea/executarea unui contract. Unele particularități privind prelucrarea datelor cu caracter personal în condițiile crizei Covid-19

Lect. Dr. Mirela-Carmen DOBRILĂ

[Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Drept]

Prelucrarea datelor cu caracter personal este legală dacă se realizează în condițiile Regulamentului (UE) 2016/679 – GDPR. Referitor la legalitatea prelucrării, în cadrul articolului, accentul este pus pe prelucrarea datelor cu caracter personal în condițiile art. 6 GDPR: pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte sau pentru încheierea unui contract. În cadrul articolului se fac delimitări între acest temei legal al prelucrării și prelucrarea bazată pe consimțământ. Criza determinată de pandemia Covid-19 a adus multe provocări, în articol fiind analizate unele probleme legate de prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul crizei Covid-19.

Cuvinte cheie: protecția datelor cu caracter personal; RGDP/GDPR; încheierea/executarea unui contract; consimțământ; Covid-19; Regulament (UE) 2016/679

*

Excepția de neexecutare a contractului – instrument juridic vechi recomandat în pandemia Covid 19

Conf. Dr. Nora Andreea DAGHIE

[Facultatea de Științe Juridice, Sociale și Politice, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați]

A afirma că excepția de neexecutare a contractului are drept unică finalitate executarea obligației corelative conduce la o limitare a efectelor sale și la oferirea unei viziuni idealiste asupra executării obligațiilor. Având drept finalitate inițială să facă respectată ordinea de executare a prestațiilor contractului sau raportului sinalagmatic, excepția de neexecutare a contractului poate juca un rol important împotriva riscului de neexecutare, ba chiar împotriva unei neexecutări anunțate înainte de termenul scadenței. Recunoașterea expresă a unui rol activ excepției, și nu doar un simplu rol pasiv de constrângere în vederea executării raportului, este justificată de interpretarea coroborată a art. 1556 și 1270 C.civ. și de considerații practice. Când imposibilitatea fortuită de executare a obligației debitorului este doar temporară, creditorul are posibilitatea, recunoscută de legiuitor prin dispozițiile art. 1557 alin. (2) C.civ., de a opta pentru suspendarea propriilor obligații sau desființarea contractului. Mai mult, prin raportare la prevederile art. 1534 alin. (2) C.civ., victima unei neexecutări contractuale trebuie să ia măsuri rezonabile pentru limitarea consecințelor negative ale acesteia.

Cuvinte cheie: incertitudine, imposibilitate de executare, risc de neexecutare, suspendarea executării obligațiilor, ruperea legăturii contractuale

Comunicări secțiunea : Teoria Generală a Dreptului, Filosofia și Sociologia dreptului

Despre societate și drept în criza socială contemporană

Prof. Dr. Ion CRAIOVAN

[Cercetător științific de onoare, Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române]

Toate societățile implică un acord general minimal asupra valorilor dar cu siguranță și existența conflictelor. Dezastrele și nedreptățile cu care se confruntă oamenii în diverse părți ale globului nu sunt doar niște nenorociri care trebuie îndurate, ci temeuri legitime pentru acțiune. Coerența, coezivitatea, funcționalitatea și echilibrul dinamic al societății nu reprezintă un dat, ci mai degrabă un rezultat care presupune conformitatea cu modelele cultural-normative dezirabile ale comportamentelor majorității indivizilor și grupurilor sociale. Acest proces complex și contradictoriu se conturează la interferența diverselor procese de socializare, adaptare, integrare și control social. Criza socială contemporană, cu una dintre expresiile sale acute create de situația pandemică generată de Corona Virus, solicită în cel mai înalt grad mobilizarea și regândirea unor resurse de cunoaștere referitoare la societate, la fizionomia sa contemporană, la strategia orientării funcțiilor dreptului în perioada de instabilitate, conflict și derapaje sociale. În acest sens, încercăm câteva reflecții care pot fi valorificate în procesul de elaborare și aplicare a dreptului în situația actuală.

Cuvinte cheie : *societate, drept, funcțiile dreptului, criza socială*

*

Considerații privind reconfigurarea percepției conceptelor dreptului natural în lumina dinamicii sociale generate de criza Sars-Cov-2

Conf. Dr. Claudiu-Ramon BUTCULESCU, Conf. Dr. Alexandru MĂGUREANU

[(1) Facultatea de Științe Juridice, Politice și Administrative, Universitatea „Spiru Haret”, București, cercetător științific asociat, Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române; (2) Academia de Poliție “Alexandru Ioan Cuza”]]

În cadrul acestui studiu vor fi prezentate unele aspecte legate de trăsăturile școlii dreptului natural, în maniera tradițională, precum și posibilele modificări ale percepției conceptelor trasate de acest curent în sfera dreptului ca urmare a schimbărilor sociale generate de pandemia Sars-Cov-2. Dreptul natural este unul dintre cele mai studiate curente ale dreptului fiind fundamentat pe conceptul de drept imuabil, peren și aprioric. Astfel, trăsăturile dreptului natural par a fi la prima vedere neafectate de crize sanitare în general și deci de criza sanitară cauzată de pandemia Covid 19. Marea majoritate a teoreticienilor dreptului natural acceptă o disociere între trăsăturile dreptului natural, în forma lor pură, imuabilă și percepția acestor trăsături și aplicabilitatea lor în universul mundan. Percepția paradigmei dreptului natural, odinioară aproape la fel de imuabile și inflexibile precum esența dreptului natural însuși pe care o reflectă într-o oglindire totuși imperfectă a fost influențată de modificările evidente perceptiv de natură socială pe care le-a cauzat pandemia în ultimul an și jumătate. Având în vedere cele arătate mai sus, prezentul studiu cuprinde câteva analize și corelații între efectele sociale apărute ca urmare a pandemiei și modificările pe care aceste efecte le-au adus percepției dreptului natural, urmând ca finalitatea concluziilor să încerce ilustrarea unei noi configurații a percepției dreptului natural într-un univers post-pandemic și chiar inter-pandemic.

Cuvinte cheie : *drept natural, conceptele dreptului, școlile dreptului, Covid-19, percepția dreptului*

*

Pandemia Covid-19 - confirmare a solidității sau vulnerabilității statului de drept?

(drd.) Viorel GHEORGHE

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”, Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR); Expert național TAIEX, Cadru didactic asociat al UNAp]

Pandemia Covid-19 a oferit, cel mai concret exemplu de vulnerabilizare a statelor, a sistemelor și ordinii de drept: de la nevoia de reconfigurare a funcționalității statale, la nerespectări ale legislațiilor naționale (regăsite atât la simplii indivizii, cât și, mai grav, la anumiți decidenți politici), până la indubitabile speculații și greșită interpretare și prezența abuzului în raporturile juridice individ-stat. Titlul sugestiv al acestei conferințe este menit a evidenția atât controversile de ordin social, etic și juridic, din plan intern, cât și pe cele caracteristice planului extern. După cel de-al doilea război mondial, actuala pandemie și realitatea din spațiul public au generat cele mai complexe controverse juridice și dezbateri, în toate domeniile vieții socio-politice, inclusiv îndoeli asupra capacității statelor de asigurare a supremației ordinii de drept. Alături de indubitabila apariție a unei noi perspective a evoluției dreptului, nu greșim dacă ne alăturăm președintelui OMS care declara că pandemia a creat mai multe probleme decât daunele pricinuite de cel de-al doilea conflict mondial, în unele din materialele elaborate de diverse entități din interiorul Uniunii Europene, relevându-ni-se o realitate îngrijorătoare. Pe această rațiune, și în acest context specific, soliditatea statală va fi direct proporțională cu gradul de însușire și conștientizare a faptului că ordinea de drept emerge din ordinea constituțională, în sensul în care, ordinea de drept este instituită prin ansamblul normelor juridice emise pe baza și în conformitate cu legea fundamentală, Constituția.

Cuvinte cheie: *pandemie, sistem de drept, stat, ordine de drept, normă juridică, Constituție*

*

Umanismul sub Corona

Lect. Dr. Mihaela AGHENIȚEI, Av. Jafar SAMDANI

[(1) Facultatea de Drept, Universitatea ”Dunărea de Jos”, Galați; cercetător științific asociat, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române; (2) The Legal Center – Kuwait (L.L.P.)]

Umaniștii caută să folosească știința în mod creativ, nu distructiv. Aceștia sunt de părere că, soluții privind problemele omenirii se găsesc în gândirea și acțiunea umană și nu în intervenția divină. Umanismul sprijină aplicarea metodelor științifice și a gândirii libere asupra problemelor bunăstării umane. Umaniștii cred în același timp că aplicarea științei și a tehnologiei trebuie să fie temperată de valorile umane. Știința nu oferă mijloacele, dar valorile umane trebuie să propună scopul final. Umanismul afirmă valoarea, demnitatea și autonomia individului și dreptul fiecărei ființe umane la cel mai mare nivel de libertate posibilă, compatibilă în același timp cu drepturile altora. Umaniștii au datoria de a se îngriji de întreaga umanitate, inclusiv de generațiile viitoare și sunt de părere că moralitatea este o parte intrinsecă a naturii umane, bazată pe înțelegere și grijă față de ceilalți, ce nu are nevoie de confirmare externă. Mulți oameni învinuiesc globalizarea când se pune în discuție epidemia cauzată de Coronavirus și susțin că singurul mod în care se

pot preveni alte epidemii asemănătoare este procesul de deglobalizare a lumii, construirea de ziduri, restricționarea călătoriilor, reducerea comerțului. Cu toate acestea, deși carantina de scurtă durată este esențială pentru a opri epidemiile, izolarea pe termen lung va duce la colapsul economic, fără a oferi o protecție reală împotriva bolilor infecțioase. Se va crea exact opusul. Antidotul real pentru o epidemie nu este segregarea, ci cooperarea.

Cuvinte cheie: *umanism, corona, drepturi, globalizare, cooperare*

*

Principiile fundamentale ale dreptului canonic ortodox. O abordare analitică

Lect. Dr., (drd.) Cosmin SANTI

[Universitatea "Valahia" din Târgoviște; Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice "Acad. Andrei Rădulescu" al Academiei Române, Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR)]

Principiile reprezintă reguli generale, idei de bază, care au rolul de a fundamenta și a pregăti cadrul legal al desfășurării unui proces complex sau a sintetizării unei experiențe sociale și juridice, asigurând un echilibru și o relație între drepturile și obligațiile unei persoane, a unei societăți în ansamblul ei. Principiile dreptului canonic reprezintă propoziții aplicabile tuturor sistemelor sau prescripțiilor canonice. Acestea sunt aplicabile tuturor Bisericilor Ortodoxe autocefale, deci au caracter universal, conform tradiției și conștiinței canonice. Baza dreptului canonic și implicit al principiilor sale o reprezintă teologia, dar și științele juridice. Principiile fundamentale canonice sunt principii de organizare și administrare a Bisericii, fiind rânduite de la început în lumina învățaturii Mântuitorului Hristos, ca bază și temelie ontologică, alături de dogmele și valorile morale. Principiile canonice fundamentale ale Bisericii se regăsesc în special în Constituția sa universală, care constă în colecția Sfintelor Canoane, în practica îndelungată și constantă a vieții bisericești, devenită obicei al dreptului canonic.

Cuvinte cheie: *principii fundamentale, drept canonic, legislație, Biserică, canoane*

Comunicări secțiunea : Drept constituțional, Drept administrativ

Fundamente constituționale și legale ale circumstanțelor excepționale

CS I, Prof. dr. Dana TOFAN

[Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române;
Facultatea de Drept, Universitatea București]

*

Bazele constituționale ale ordinii publice

Prof. Dr. dr. habil. Iulian NEDELICU

[Baroul Dolj]

Noțiunea de „ordine publică” face parte din categoria celor determinate prin Constituție, astfel încât putem afirma că această sintagmă este de rang constituțional. Prevederile constituționale o reglementează în două modalități: a) o primă modalitate o reprezintă consacrarea expresă a noțiunii de ordine publică. Dispozițiile, pe care le vom analiza în cele ce urmează constituind baze constituționale exprese ale instituției care face obiectul analizei; b) o a doua modalitate este reprezentată de consacrarea implicită a conținutului noțiunii de ordine publică prin dispoziții pe care le calificăm a reprezenta „norme constituționale implicite” în materia ordinii publice. În prima categorie urmează să constatăm că reprezintă izvoare constituționale exprese pentru ordinea publică următoarele prevederi din legea fundamentală: a) articolul 26 alineatul (2) care consacră dreptul persoanei de a dispune de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică și bunele moravuri. Acest text se regăsește în articolul 26 al Constituției intitulat „Viața intimă, familială și privată”, text prin care se reglementează dreptul la respectarea și ocrotirea vieții intime, familiale și private „care face parte din categoria drepturilor și libertăților fundamentale având un conținut complex”.

După cum s-a semnalat în mod concret în literatura de specialitate, este greu de conceput respectarea acestor valori fundamentale în afara unui drept fundamental prin care să se ocrotească libera dezvoltare a personalității umane și viața intimă, familială și privată.

Cuvinte cheie: *constituțional, ordine publică, demnitatea omului*

*

Statul de drept și situațiile excepționale

Lect. Dr. Marius ANDREESCU, Conf. Dr. Andra PURAN

[(1) Universitatea din Pitești, Facultatea de Științe Economice și Drept; Judecător, Curtea de Apel, Pitești;

(2) Universitatea din Pitești, Facultatea de Științe Economice și Drept]

Starea excepțională declarată pe teritoriul unei țări poate fi o posibilă îngrădire a unor valori democratice inclusiv pentru cerințele statului de drept. În acest studiu analizăm legitimitatea și mai ales constituționalitatea unei astfel de situații. În acest studiu analizăm elementele și trăsăturile cele mai importante ale statului de drept cu referire la realitățile contemporane din România în contextul cerințelor exprimate în instrumentele politice și juridice ale Uniunii Europene. Un aspect important al analizei se referă la respectarea și garantarea cerințelor statului de drept pe durata stării de urgență și stării de alertă declarate pe teritoriul României. Excesul de putere al autorităților publice, politicianismul excesiv și nerespectarea independenței justiției sunt aspecte ale realității sociale și statale contemporane ce contravin cerințelor statului de drept. Sunt analizate cele mai semnificative aspecte ale jurisprudenței Curții Constituționale în privința garantării atributului de stat de drept, inclusiv pe durata stării de urgență și a stării de alertă.

Cuvinte cheie : *condițiile statului de drept, supremația legii, garantarea drepturilor fundamentale, situațiile excepționale, garantarea cerințelor statului de drept pe durata stării de urgență și stării de alertă, analiză de jurisprudență constituțională.*

*

Ordinea de drept constituțională în timpul stării excepționale și a stării de alertă

Av. Dr. Iosif FRIEDMANN–NICOLESCU

[Cercetator științific asociat, Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române]

Starea excepțională și starea de alertă determină schimbări fundamentale ale ordinii de drept constituțională, asupra persoanelor și ale instituțiilor statului de drept.

Cuvinte cheie : *stare excepțională, stare de alertă, ordine de drept, drepturi și libertăți*

*

Instrumente constituționale pentru gestionarea situațiilor de criză

(drd.) Grigore-Florin POPESCU

[Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept]

Premisa acestei lucrări este dată de pandemia de COVID-19, care a determinat luarea unor măsuri, la nivel statal, prin care au fost restrânse drepturi și libertăți fundamentale în vederea ocrotirii ordinii și sănătății publice. Acest articol va arăta că statul are o datorie de natură constituțională de a interveni activ prin mijloacele juridice proporționale cu pericolul existent pentru a înlătura amenințările iminente. Practic, se va sublinia că orice restricție trebuie să urmărească protecția interesului general sau a drepturilor altor persoane și să fie necesară și proporțională cu nevoia care o impune. În acest sens, se vor face referiri la situațiile excepționale, care sunt prevăzute, în mod limitativ, în Constituția României. Una dintre aceste situații este și starea de urgență, care a fost declarată în țara noastră în martie 2020. O problemă de constituționalitate propusă pentru abordare privește instituțiile competente în această materie, în conformitate cu respectarea principiului separației și echilibrului puterilor în stat. De asemenea, se va arăta că ideea

de constituționalitate nu se rezumă la reglementarea în Legea fundamentală a situațiilor excepționale și a măsurilor destinate revenirii la starea de normalitate, ci ea presupune și verificarea compatibilității cu Constituția a actelor normative adoptate în cadrul unor împrejurări concrete. Sub acest aspect, va fi evidențiat controlul exercitat de Curtea Constituțională asupra legilor și ordonanțelor Guvernului în perioada crizei sanitare, care fie confirmă validitatea lor constituțională, fie le relevă viciile de neconstituționalitate și oferă reperatele remedierii acestora.

Cuvinte cheie: *pandemia COVID-19, starea de urgență, restrângerea drepturilor, competență, constituționalitate*

*

Deficiențe sistemice identificate în contextul Covid-19 privind dreptul la ocrotirea sănătății

Lector Dr. Cătălina-Georgeta DINU
[Universitatea Transilvania din Brașov]

Pandemia generată de noul Coronavirus a determinat o modificare rapidă a modului de abordare a problematicii juridice apărute și adaptarea la un cadru legislativ care încerca să reglementeze noua situație de fapt. O serie de noțiuni și instituții juridice au dobândit o importanță deosebită, fiind necesară reinterpretarea lor în contextul COVID-19, în scopul identificării unor soluții care să corespundă acestor situații cu care omenirea se confruntă și, în același timp, au adus în prim plan deficiențe sistemice care până la acel moment nu erau considerate suficient de relevante sau care astfel s-au amplificat la o dimensiune incredibilă. Forța majoră, starea de urgență, comandamentele militare, interesul public, sănătatea publică sunt doar unele dintre noțiunile care au obținut un rol principal peste noapte. Asistența medicală stomatologică de urgență, drepturile pacienților cu afecțiuni cronice, echilibrul dintre restrângerea exercitării drepturilor individuale și securitatea publică au condus la o relansare a dreptului medical – o ramură de drept aflată până nu demult într-un con de umbră, slab reprezentată în plan doctrinar. De asemenea, apariția bruscă a unei situații globale noi, fără precedent, a reprezentat o provocare pentru autoritățile administrației publice, atât la nivel central cât și local și o necesitate de a gestiona eficient și de a lua decizii corespunzătoare. Prezentul studiu își propune o retrospectivă a celor mai importante situații de acest gen, din perspectivă juridică, o analiză a unor asemenea situații și semnalarea deficiențelor constatate.

Cuvinte-cheie: *dreptul la ocrotirea sănătății, interesul public, stare de urgență, pandemie*

*

Reflecții asupra legalității unor acte administrative cu caracter normativ emise de ministrul sănătății în perioada stării de alertă determinată de pandemia COVID-19 în executarea Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic

Asistent univ. (drd) Silviu-Dorin ȘCHIOPU
[Facultatea de Drept - Universitatea Transilvania din Brașov]

În situațiile de risc epidemiologic și biologic prevăzute în Legea nr. 136/2020, dacă există un risc iminent, ministrul sănătății instituie prin ordin – act administrativ cu caracter normativ – modalitatea de aplicare a măsurilor prevăzute în legea amintită, în vederea prevenirii și limitării îmbolnăvirilor cu agentul înalt patogen. Astfel, măsura izolării într-o unitate sanitară instituită prin decizie a direcției de sănătate publică va avea ca temei ordinul ministrului sănătății emis în vederea executării în concret a legii. Însă controlul judecătoresc al actelor administrative cu caracter normativ se exercită de către instanța de contencios administrativ numai în cadrul acțiunii în anulare, în condițiile prevăzute de Legea nr. 544/2004, astfel că ordinele de ministru nu pot forma obiect al excepției de nelegalitate. Prin urmare, persoanele în privința cărora s-a instituit măsura izolării într-o unitate sanitară, deși pot solicita judecătorește anularea deciziei emise de direcția de sănătate publică, nu vor putea invoca o eventuală nelegalitate a ordinului ministrului sănătății, acesta din urmă neputând forma obiect al excepției de nelegalitate, motiv pentru care este esențial ca ordinele de ministru să fie emise în litera și spiritul legilor adoptate de Parlament. Pentru a ilustra (ne)legalitatea unor acte administrative cu caracter normativ emise de ministrul sănătății în perioada stării de alertă, în cadrul acestui scurt studiu vom analiza ordinele ce au impus detenția de ordin social medical a persoanelor infectate cu virusul SARS-CoV-2 ulterior intrării în vigoare a Legii privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic.

Cuvinte cheie : pandemia COVID-19, stare de alertă, ministrul sănătății, acte administrative cu caracter normativ, legalitate.

*

Rechiziția de bunuri – o măsură excepțională revenită în actualitate în contextul pandemic

CS III, Dr. Dumitru DOBREV, Av. Adriana ARSENI

[(1) Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române, (2) Avocat, Baroul București]

Studiul prezintă legislația privind rechiziția de bunuri în România, modul cum aceasta a trecut testul pandemiei și diferitele soluții ale practicii judiciare care au fost generate de aplicarea acestei legi precum și propuneri *de lege ferenda* ca urmare a pandemiei COVID-19.

Cuvinte cheie: *rechiziția de bunuri, pandemie, COVID 19*

*

Sanționarea organizării evenimentelor sportive în perioada stării de alertă

Conf. Dr. Milutin-Adrian TRUICHICI, Dr. Luiza NEAGU

[(1) Universitatea ”Titu Maiorescu” București; cercetător științific asociat - Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române; (2) Baroul București]

Respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară (vizând caracterul neechivoc al obiectului reglementării), precisă (cu referire la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit) și previzibilă (privind scopul și consecințele pe care le antrenează), întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. Una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative, așadar, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, respectiv să fie clar, precis și previzibil.

Cuvinte cheie: Organizarea evenimentelor sportive, democrație, libertate, sanatare publică, stare de alertă, principiul legalității.

*

Considerații privind procedura contenciosului funcției publice

(drd.) Adrian-Remus GHICULESCU

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române, Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR); Judecător, Înalta Curte de Casație și Justiție]

Studiul examinează succint problema procedurii aplicabile în soluționarea căilor de atac declarate împotriva sancționării disciplinare a funcționarilor publici, după intrarea în vigoare a Codului administrativ din anul 2019. Deoarece actele privind nașterea, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu, precum și actele privind sancționarea disciplinară a funcționarilor publici, au natura juridică a unor acte administrative, legislația specifică funcției publice se completează, în primul rând, cu Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, astfel încât, în lipsa unor dispoziții derogatorii, acțiunea prin care funcționarul public investește instanța de contencios administrativ este supusă termenelor și condițiilor prevăzute de acest act normativ, inclusiv procedurii prealabile. La rândul său, dispozițiile acestei legi se completează cu prevederile Codului de procedură civilă, în măsura în care nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de serviciu dintre autoritățile publice, pe de o parte, și funcționarii publici vătămați în drepturile sau interesele lor legitime, pe de altă parte. Instituirea stării de urgență și, ulterior, a stării de alertă a avut implicații asupra procedurii de judecată în litigiile de contencios administrativ, dar și asupra regimului juridic al termenelor de decădere și de prescripție. În toate situațiile, instanțele judecătorești au obligația de a asigura respectarea principiilor fundamentale ale procesului civil, dar și a principiilor care guvernează răspunderea

administrativă, respectiv principiul legalității răspunderii, principiul justeții sau proporționalității răspunderii și principiul celerității.

Cuvinte cheie: *răspundere administrativă, funcționar public, act administrativ, acțiune în contencios administrativ, stare excepțională*

*

Codificarea legislației patrimoniului cultural și implicațiile ei juridice și sociale

Prof. Dr. (drd.) Mirel-Sorin IVAN

[Universitatea "Titu Maiorescu" din București ; doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”, Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR)]

Protecția juridică a patrimoniului cultural constituie o temă de actualitate pentru lumea politică și juridică românească. Importanța patrimoniului cultural în viața individului și a națiunii, pe de o parte, riscurile și amenințările la adresa acestuia, pe de altă parte, au adus în prim plan necesitatea consolidării și modernizării cadrului juridic de protecție a acestuia. O soluție în acest sens, în cadrul mai larg al evoluțiilor europene, îl reprezintă realizarea Codului patrimoniului cultural. Până în prezent, ideea s-a obiectivat în Tezele Prelabile ale Codului Patrimoniului Cultural, din 2016. Codificarea legislației patrimoniului cultural este o măsură necesară, care asigură integrarea legislației existente într-o viziune unitară și într-un cadru juridic modern, flexibil și eficient. Un asemenea instrument juridic contribuie la eliminarea disfuncțiilor în materie de reglementare, la depășirea vidului legislativ sau a supra-reglementării, la unificarea conceptuală, la coerențizarea abordării și armonizarea normelor. Pe plan social, creează cadrul favorabil pentru creșterea conștientizării cu privire la importanța protejării, conservării și dezvoltării patrimoniului cultural, pentru responsabilizarea și implicarea cetățenilor în procesul de protecție și conservare, pentru realizarea de programe și proiecte și proiecte în domeniu. În mod sinergic, o măsură necesară și prioritară în acest sens o constituie dezvoltarea educației pentru patrimoniu, cu accent pe importanța patrimoniului cultural, a protejării, conservării și a transmiterii acestuia generațiilor viitoare.

Cuvinte-cheie: *patrimoniu cultural, protecție juridică, cod, unificare legislativă, responsabilitate socială*

Comunicări acțiunea : Drept Internațional Public, Drept European

Competențele Uniunii Europene în soluționarea crizei medicale

CS I, Prof. Dr. Daniel-Mihail ȘANDRU, Constantin Mihai BANU

[(1) Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române, (2) Cercetător științific asociat, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române]

Uniunea Europeană („UE”) este organizată și funcționează în baza tratatelor încheiate de statele membre. Delimitarea competențelor între statele membre și UE s-a realizat nu numai prin tratate, dar și prin jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene („CJUE”). În domeniul sănătății, UE are competențe limitate, care sunt de trei feluri, în funcție de scopul acestora. Pe de o parte, UE are competențe partajate, dar exercitate destul de timid față de alte domenii din aceeași categorie, de exemplu față de protecția mediului înconjurător, în privința obiectivelor „comune de securitate în materie de sănătate publică, pentru aspectele definite în [...] tratat” (art. 4 alin. (2) lit. k) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”). Pe de altă parte, competențele generale în materie de sănătate sunt reglementate la art. 6 TFUE în categoria acțiunilor de sprijinire, de coordonare sau completare a acțiunii statelor membre pentru „protecția și îmbunătățirea sănătății umane”. În al treilea rând, amintim și competența reziduală, derivată din competența generală privind piața internă (art. 114 TFUE), care a asigurat în domeniul sănătății adoptarea mai multor directive, precum ar fi privind donarea de organe, norme privind echipamente medicale sau directiva privind drepturile pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere. Studiul pune în discuție, pornind de la criza medicală declanșată de pandemia Covid-19, măsurile luate de UE și exercitarea competențelor în domenii care au influențat viața cetățenilor europeni, nu doar în domeniul medical, principalul vizat de această criză. Vor fi analizate

măsurile economice, de dreptul concurenței și ajutoarelor de stat, măsurile financiar-fiscale, achiziții publice, inclusiv achiziționarea vaccinurilor anti-covid, investițiile, protecția lucrătorilor sezonieri, transporturile, agricultura, problema frontierelor, combaterea dezinformării. În acest context, vor fi analizate acțiunile României, precum și modalitățile de îmbunătățire a legislației europene, eventual prin modificarea tratatelor UE în vigoare pentru ca un eveniment de acest fel să fie administrat potrivit și din punct de vedere legislativ.

Cuvinte cheie : Uniunea Europeană; competențe; criza medicală; covid-19; achiziții publice; concurență; transporturi; îmbunătățirea legislației UE

*

Impactul pandemiei COVID-19 asupra sistemelor judiciare în cadrul Uniunii Europene

Conf. Dr. Laura-Magdalena TROCAN

[Facultatea de Științe ale Educației, Drept și Administrație Publică, Universitatea „Constantin Brâncuși, din Târgu-Jiu; Cercetător științific asociat, Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române]

Pandemia Covid – 19 a generat o criză sanitară la nivel mondial, cu implicații profunde asupra tuturor domeniilor vieții, iar măsurile luate împotriva acesteia au constituit provocări fără precedent pentru toate autoritățile statale și populație. Justiția nu a fost ferită de efectele pandemiei, măsurile restrictive adoptate peste tot în lume, inclusiv la nivelul Uniunii Europene, au perturbat, în multe cazuri, activitatea în acest domeniu, au adus atingere unor drepturi fundamentale, au provocat întârzieri procedurale, au afectat termenele procedurale și au condus la suspendarea sau reducerea asistenței judiciare, precum și a serviciilor publice și comunitare. Măsurile au afectat semnificativ cooperarea internațională și, totodată, au reconfigurat utilizarea instrumentelor digitale în sistemul judiciar. În acest context, prezentul articol își propune să realizeze o prezentare a consecințelor pe care le-a avut pandemia Covid-19 asupra sistemului judiciar la nivelul Uniunii Europene în lumina măsurilor adoptate pentru combaterea efectelor acesteia, utilizând, în acest sens, informații oficiale de pe portalurile instituțiilor naționale și europene.

Cuvinte cheie: Covid-19, justiție, Uniunea Europeană, drepturi ale omului, sistem judiciar, cooperare internațională

*

Protecția datelor cu caracter personal, drepturile și obligațiile salariaților în contextul crizei sanitare generate de pandemia Covid-19

(drd.) Daniela GHIȚULEASA (DUȚĂ)

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”,
Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR)]

Acest studiu își propune să prezinte modificările aduse drepturilor și obligațiile salariaților ca urmare a răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, prezentând reglementările noi și modificările legislative aduse drepturilor salariaților la nivel național precum: munca de la domiciliul salariatului, ori din orice altă locație agreeată cu angajatorul; telemunca, acordarea unor zile libere pentru părinți în vederea supravegherii copiilor, reducerea timpului de lucru, prelungirea valabilității documentelor inclusiv contractelor colective de muncă și prelucrările de date aferente. Încă de la instaurarea stării de urgență operatorii economici au fost nevoiți să asigure salariaților un nivel de protecție adecvat prin măsuri ca: asigurarea mijloacelor logistice pentru lucrul de acasă sau telemunca, acolo unde a fost posibil, măsurarea temperaturii corpului cu mijloace adecvate pentru a verifica dacă aceasta depășește ori nu, un anumit nivel predefinit la intrarea în clădirile operatorului. În contextul răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2 și a digitalizării masive s-au prelucrat noi date cu caracter personal ca: locul desfășurării activității salariatului în situația lucrului la domiciliul ales sau telemuncă, date referitoare la starea de sănătate, semnătura electronică, imaginea, vocea, date calendaristice și orare pentru conexiunea on-line la întâlnirile și evenimente virtuale, trainingurile desfășurate pe diverse platforme. La nivelul Uniunii Europene, Parlamentul European a adoptat Rezoluția din 21 ianuarie 2021 prin care a adresat o serie de recomandări Comisiei Europene privind necesitatea reglementării la nivelul statelor membre a dreptului de deconectare al salariatului. Pandemia a accelerat transformările și a reconfigurat relațiile de muncă ce trebuiau adaptate noilor realități, aducând noi particularități și riscuri asociate.

Cuvinte cheie: *protecția datelor cu caracter personal, salariat, drepturile și obligațiile salariaților, pandemia Covid-19, viața privată.*

*

Certificatul digital al UE privind COVID: garanții și riscuri în domeniul protecției datelor cu caracter personal

(drd.) Marius-Cătălin MITREA

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”, Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR)]

Pandemia COVID-19 a schimbat fundamental ritmul global, lăsând urme puternice mai ales asupra economiei, oamenilor și relațiilor sociale interumane. Confruntate cu o situație excepțională, statele membre ale UE au dispus măsuri excepționale în vederea combaterii pandemiei, inclusiv prin restricționarea unor drepturi și libertăților fundamentale, cu scopul protejării sănătății publice. Pentru limitarea efectelor COVID-19, statele UE au restricționat călătoriile neesențiale transfrontaliere. Efectele limitării liberei circulații au afectat grav economiile statelor membre iar decidenții au căutat cele mai bune soluții în vederea accelerării restabilizării acestora. Inițiată de către Comisia Europeană, ideea implementării pentru cetățenii UE a unui document standardizat dedicat facilitării liberei circulații în condiții de siguranță pe durata pandemiei de COVID-19 a progresat de la Adeverința electronică europeană la Certificatul UE Covid-19, trecând prin numeroase filtre, primind ajustări și îmbunătățiri. Prezentat de către Comisie ca fiind instrumentul necesar reafirmării libertății de mișcare în cadrul UE și revigorării economiilor statelor UE, Certificatul UE Covid-19 trebuie să respecte drepturile și libertăților fundamentale, inclusiv în ceea ce privește datele prelucrate și protecția acestora. Prezentul studiu va identifica atât garanțiile, cât și riscurile privind protecția datelor ale Certificatului UE Covid-19, analizând contextul, măsurile tehnice privind securitatea datelor, precum și operațiunile privind colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea datelor colectate.

Cuvinte cheie: *COVID-19, Certificatul UE Covid-19, protecția datelor*

*

Efectele pandemiei asupra digitalizării justiției

(drd.) Beatrice Florina DRĂGHICIU

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”, Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR)]

Realitate generată de pandemia de COVID-19 a condus la accelerare procesului de digitalizare în numeroase activități sociale, economice, dar și în domeniul justiției. În timp ce cursurile, munca și chiar interacțiunea cu anumite autorități ale statului s-au mutat într-un procent semnificativ în mediul virtual, progresul tehnologic din sistemul de justiției a încercat să răspundă eficient provocărilor generate de nevoia de distanțare socială. Autoritățile naționale și internaționale au adoptat numeroase acte normative care permit introducerea actului de justiție în era tehnologiei. Deși aceste reguli instituite în contextul pandemiei sunt aplicabile doar pe durata stării de alertă la nivel național, putem afirma că ele reprezintă primul pas spre un sistem care ar putea fi adoptat cu titlu permanent.

Cuvinte cheie: *pandemie, sistem de justiție, digitalizare, efecte, autorități*

*

Principiul liberei circulații și restricții bazate pe motive de ordine publică, securitate publică și sănătate

Lect. Dr. Cornelia Beatrice Gabriela ENE-DINU

[Universitatea "Nicolae Titulescu" din București]

Libertatea de circulație este unul dintre drepturile fundamentale din cadrul Uniunii Europene, un element esențial și absolut necesar pentru existența pieței comune. Acquis-ul în acest domeniu oferă cetățenilor europeni dreptul de a circula liber în interiorul UE în interesele lor personale și profesionale. În acest domeniu dinamic, care evoluează în ritmul procesului de integrare europeană, libera circulație are o dimensiune socială importantă. Libera circulație nu este absolută, dar poate fi supusă anumitor limitări dictate de interese superioare, prin urmare poate fi restricționată din motive de ordine publică, siguranță publică și sănătate. Importanța temei analizate decurge în primul rând din faptul că este o temă de actualitate legată pe de o parte de scopul care a stat la baza formării Uniunii Europene, cel de a conferi drepturi și avantaje egale și reciproce cetățenilor statelor membre, iar principalul avantaj a fost dreptul la libera circulație iar pe de altă parte, de realitatea actuală cu care se confruntă umanitatea în contextul actualei crize generată de pandemia de COVID-19. În centrul ideii de liberă circulație a stat și va sta principiul nediscriminării în ceea ce privește dreptul de ședere și de muncă în interiorul Uniunii Europene. Un aspect important care face ca tema liberei circulații să fie și să rămână mereu de actualitate îl reprezintă schimbările de natură politică, economică, socială și legislativă la nivel național în cadrul statelor membre ale Uniunii Europene, schimbări care influențează implicit și raporturile cu celelalte state membre ale Uniunii Europene.

Cuvinte cheie: *libertate de mișcare, ordine publică, siguranță publică, sănătate, drept european*

*

Implicațiile pandemiei COVID 19 în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal

(drd.) Alexandru GEORGESCU

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”
Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR)]

Izbucnirea crizei medicale – pandemia de COVID 19, în anul 2020, a declanșat reacții în lanț în toate domeniile vieții sociale. Lupta împotriva răspândirii virusului a impus măsurile urgente și adaptarea cadrului normativ existent. Dreptul la viață privată, protecția sănătății și dreptul la protecția datelor cu caracter personal sunt drepturi fundamentale ale omului prevăzute și protejate prin Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene (CDFUE) precum și prin Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și nu în ultimul rând de Regulamentul general privind protecția datelor – nr. 679/2016 RGPD. Lucrarea abordează aspecte privind cadrul legislativ al prelucrării de date cu caracter personal inclusiv de date privind starea de sănătate în contextul pandemiei COVID 19 pornind de la măsurile de protecție și limitare a răspândirii virusului adoptate de statele membre ale Uniunii Europene - în special România, precum și prelucrarea datelor privind starea de sănătate în scopul cercetării științifice. În prima parte a lucrării sunt analizate, fără o abordare exhaustivă, aspectele care vizează prelucrarea datelor cu caracter personal în situații excepționale – pandemia de COVID 19 prin evidențierea unei caracteristici importante – urgența măsurilor adoptate și echilibrarea acestora cu exercițiul drepturilor fundamentale. Sunt identificate astfel unele puncte critice și soluțiile propuse de autoritățile de supraveghere a prelucrării datelor sau de către organismele europene cu rol în protecția datelor cu caracter personal. A doua parte a lucrării analizează actele normative și documentele fără forță juridică din România și din UE, adoptate în această perioadă și considerate ca fiind relevante în evidențierea impactului pe care pandemia COVID 19 l-a avut în domeniul prelucrării de date. Fără a epuiza subiectul consecințelor pandemiei asupra domeniului prelucrării și protecției datelor, ultima parte a lucrării este alocată prezentării unor exemple jurisprudențiale românești pentru a arăta că persoanele vizate au devenit mai conștiente față de drepturile lor atunci când le sunt prelucrate datele.

Cuvinte cheie: *date sensibile, date privind sănătatea, operator, Regulamentul general privind protecția datelor, persoană vizată, criză medicală, securitatea datelor cu caracter personal, cercetare științifică*

*

Conturarea unei noi ordini mondiale în contextul de pandemie

(drd.) Cristina-Monica KASSAI,

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”,
Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR)]

În doar câteva săptămâni, ordinea mondială a trecut într-o altă logică, cea a amenințării venite din partea unui inamic invizibil, care nu este factor statal. Din punct de vedere geopolitic, statele acceptă existența unor paliere de consens sistemic, dar în fața acestei amenințări singura soluție era declararea stării de urgență, urmată de starea de alertă, aducând măsuri din ce în ce mai drastice, ca răspuns la cea mai mare criză sanitară din ultimii 100 de ani. Pandemia COVID-19 este una dintre cele mai grave provocări cu care s-a confruntat lumea. Pe lângă costul vieții și criza profundă a sănătății, lumea prezintă o reducere economică care va avea un impact grav asupra bunăstării unei părți mari a populației în anii următori. Statele au fost nevoite să își reformeze guvernarea economică după criza provocată de pandemie. În ceea ce privește impactul asupra dreptului mediului, trebuie să atragem atenția asupra faptelor rezultate din normele guvernamentale impuse. Impactul pandemiei de coronavirus asupra administrației dreptului mediului poate fi exemplificat prin relaxarea temporară a aplicării reglementărilor de mediu și a amenajărilor.

Cuvinte cheie: *Sistemul mondial, dreptul mediului, pandemie.*

*

Respectarea standardelor de tratament legal al investițiilor internaționale în timpul crizelor economice mondiale, între da și nu

Dr. Cristina Elena POPA-TACHE

[Cercetător științific asociat, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”]

Starea excepțională și alerta ordinii de drept manifestă, prin managementul lor juridic, repercusiuni asupra tuturor domeniilor și, în mod particular, asupra economiei. Rezultatul este criza economică recepționată aproape imediat, având o extindere exponențială pe toată suprafața hărții economice. Ceea ce afectează și mai mult statele aflate în aceste situații, este cuantumul pierderilor financiare suferite. În cazul dreptului internațional al investițiilor – subramură a dreptului internațional public, un management grăbit și fără viziune asupra efectelor stării excepționale și alertei ordinii de drept, poate devasta statul implicat în acest proces prin despăgubirile considerabile pe care le-ar suporta în cazul în care tribunalele internaționale competente l-ar obliga ca urmare a nerespectării standardelor de tratament juridic al investițiilor internaționale. Investițiile internaționale sunt protejate de dreptul internațional prin stabilirea unor standarde de tratament juridic pe care guvernele statelor gazdă s-au autoobligat să le respecte prin tratatele privind investițiile. Prin urmare, aceste standarde de protecție trebuie respectate inclusiv în momentele de criză, indiferent de motivul care a generat-o, politica de atragere și de menținere a unui climat investițional favorabil investițiilor internaționale fiind un atribut al fiecărui stat. Nimic nu poate reține un investitor să-și schimbe geografia afacerilor sale, pentru protecția investiției efectuate. Problema încălcării unuia sau mai multor standarde de către state, este una dintre cele mai dezbătute în acest moment, deoarece practica arbitrală internațională cunoaște decizii de obligare a statelor la despăgubiri semnificative. În prezentul studiu s-a utilizat ca metoda de cercetare analiza și sinteza interdependente prin analogiile dezvoltate în cadrul unei metode comparative.

Cuvinte cheie: *criză, investiții străine, stare excepțională, ordine de drept, standarde de protecție.*

Comunicări secțiunea : Științe Penale, Criminologie

Principii de drept penal pentru apărarea ordinii sociale în contextul pandemiei Covid 19

CS II, Conf. dr., dr.habil., Ion IFRIM

[Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române]

Punctele de vedere exprimate mai jos au scopul de a contribui la lămurirea unor probleme teoretice și practice care dau naștere la dificultăți conceptuale, cum ar fi: ordinea socială, ordinea juridică, ordinea publică, în contextul bine cunoscut, în prezent - pandemia - COVID 19. Sub acest aspect, în doctrina noastră penală se susține că, orice ramură a dreptului, inclusiv dreptul penal trebuie să aibă un sistem propriu de principii fundamentale și care să fie distinctă de cele comune întregului sistem de drept pentru apărarea ordinii sociale.

Cuvinte cheie: *constrângerea, convingerea, ordinea socială, ordinea juridică, ordinea publică.*

*

Efectele pandemiei Covid-19 asupra Codului penal

Cornelia VLADU

[Consilier juridic, U.C.C.J.R București]

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a declarat infecția COVID-19 pandemie, clasificând-o drept urgență la nivel internațional în domeniul sănătății publice. Pandemia este o criză a sistemului de sănătate și socio-economică, efectele ei fiind de durată, astfel impunându-se o atenție la mai multe nivele, în cadrul tuturor sectoarelor societății noastre. Măsurile adoptate cu privire la stoparea precum și limitarea răspândirii bolii, a repercusiunilor asupra economiei și societății au pus în dificultate legislația și inițiatorii acesteia, cadrele aplicabile, ajungându-se până la instaurarea unui regim nou, respectiv starea de urgență, urmată de perioade succesive de alertă sanitară, cu aspecte însemnate de împotrivire constituțională. Instigări deosebite au avut și disciplinele sistemului juridic, precum dreptul muncii și social, dreptul penal și procedurile, dreptul concurenței și cel al contractelor, din anumite puncte de vedere și dreptul civil. Astfel, Guvernul a decis modificarea Codului Penal, conferind scop criminal unor fapte calificate anterior, drept abateri contravenționale, prin Ordonanța de Urgență nr. 28 din 18 martie 2020 pentru modificarea și completarea Legii 286/2009 privind Codul Penal, publicată în data de 20.03.2020, în Monitorul Oficial nr. 228/2020.

Cuvinte cheie: *Covid-19, pandemie, măsuri, infracțiune, pedeapsă*

*

Drepturile omului în criza internațională Covid19. Experiențe și eșecuri

CS III, Dr. Versavia BRUTARU

[Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române]

În principiu, în împrejurări excepționale, sociale sau naturale, care amenință existența normală a societății, statul poate recurge la măsuri derogatorii privind cele mai multe dintre drepturile omului, adică la limitări excepționale ale acestora, mult mai severe decât cele acceptabile într-o perioadă de normalitate. Dar, măsurile derogatorii trebuie să aibă un singur scop, și anume rezolvarea situației de criză și revenirea la normalitate, deci ele trebuie să răspundă unei nevoi sociale imperioase, trebuie să fie strict proporționale, limitarea trebuie să fie temeinic motivată, iar aplicarea trebuie să fie nediscriminatorie.

Cuvinte cheie: *drepturi fundamentale, criza internațională COVID19, măsuri derogatorii, limitări*

*

Între pandemie și drept: unele schimbări ale vieții în penitenciar

Dr. Lorena Mihaela ZIDARU

[Facultatea de Drept, Universitatea București]

Izbucnirea pandemiei și răspândirea virusului COVID-19 a generat noi provocări pentru locurile de detenție, în condițiile în care aceste instituții se ocupă de organizarea și funcționarea unor medii închise în care trăiesc categorii de oameni cu nevoi specifice, aspect care determină dificultăți în asigurarea unui management corect atât pentru deținuți, cât și pentru personalul care lucrează în închisori. În acest context a fost extrem de important ca problemele nou apărute să fie soluționate în cel mai bun mod posibil și să se opteze pentru abordarea și măsurile optime pentru a menține situația sub control și a asigura adaptarea la schimbări într-un ritm rapid, determinat și echilibrat.

Cuvinte cheie : *mediul penitenciar, vizite în penitenciar, măsuri și restricții la locul de deținere, abordarea statelor europene, rapoarte EuroPris*

*

Implicații juridice ale crizei sanitare generată de pandemia Covid-19 în sistemul penitenciar din România

CS III, Conf. Dr., Aura PREDĂ

[Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române;
Facultatea de Științe Juridice, Politice și Administrative, Universitatea „Spiru Haret”, București]

Lucrarea prezintă impactul crizei sanitare generată de pandemia Covid-19 la nivelul sistemului penitenciar românesc, respectiv în diverse tipuri de unități penitenciare: penitenciare, spitale-penitenciare, centre de detenție și centre educative.

Cuvinte cheie : implicații juridice, criza sanitară, sistem penitenciar românesc

*

Pandemia în mediul carceral

(drd.) Crina-Bianca VEREȘ

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”, Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR); Director de cabinet, Consiliul Superior al Magistraturii]

Legislația internațională privind drepturile omului garantează tuturor dreptul la cel mai înalt standard de sănătate realizabil și obligă guvernele să ia măsuri pentru a preveni amenințările la adresa sănătății publice și pentru a oferi îngrijiri medicale celor care au nevoie de aceasta. În contextul pandemiei de SARS-CoV-2, referitor la problemele privind supraaglomerarea și condițiile de igienă precare din penitenciare, se impune o analiză ce aduce în prim plan posibilitatea reală de respectare a normelor general obligatorii impuse la nivel internațional. Studiul își propune să evidențieze impactul pandemiei la nivelul mediului carceral.

Cuvinte cheie: *pandemie, penitenciar, CEDO, supraaglomerare, sănătate*

*

Phishingul în contextul pandemiei Covid-19

(drd) Mihai-Adrian DINU

[Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”,
Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR)]

Obiectivul prezentei lucrări este acela de a efectua o analiză asupra modalităților de comitere a înșelăciunilor săvârșite în mediul online, prin metoda phishing, identificarea mijloacelor frauduloase folosite pentru a exploata starea de teamă generată asupra oamenilor de pandemia Covid-19, precum și modalități de prevenire a unor astfel de atacuri.

Cuvinte cheie: *criminalitate informatică, phishing, prevenire, pandemie, covid-19*

*

Investigarea criminalistică a noilor forme de criminalitate din timpul pandemiei: între oportunitate și operativitate

Dr. Delia MAGHERESCU

[Avocat, Baroul Gorj]

Dezvoltarea cu rapiditate a noilor forme de criminalitate are la bază, de regulă, factori multipli, care conlucrează într-un cadru comun, având elemente definitorii. Acest cadru este, în cea mai mare parte, configurat de tendințele noi de schimbare în mecanismele de funcționare din anumite domenii de activitate. Aceste caracteristici se regăsesc cu

precădere și în ceea ce privește delimitarea noilor forme de criminalitate, forme care s-au evidențiat și dezvoltat ca atare în contextul schimbărilor sociale, determinate de starea de pandemie, produsă de virusul SARS-CoV-2. În prezenta lucrare, sunt analizate formele noi de criminalitate, care s-au conturat în decursul celor doi ani de la declanșarea pandemiei, precum și acele forme grave de criminalitate, care, deși nu prezintă elemente de noutate, s-au dezvoltat pe fondul acestei crize. Această lucrare abordează tema din punctul de vedere al investigației criminalistice a noilor forme de criminalitate, insistându-se asupra particularităților care determină o astfel de abordare tehnică, științifică și metodologică, aparținând științei criminalisticii. Aceste aspecte vor fi avute în vedere din perspectiva oportunității și necesității efectuării investigațiilor criminalistice în acest domeniu.

Cuvinte cheie: *noi forme de criminalitate, infracțiuni grave, cauze penale, investigare criminalistică, noi metode de investigare*

*

Criminalitatea legată de situația politică din România în perioada pandemiei

Dr. Tiberiu-Viorel POPESCU

[Cercetător asociat, Centrul de Studii și Cercetări în Biodiversitate Agrosilvică Acad. David Davidescu, Academia Română]

Criza sanitară multidimensională care s-a declanșat la sfârșitul anului 2019 și începutul anului 2020, pe fondul trecerii de la epidemia de virusul Sars-CoV -2 apărută inițial în China, la pandemia generată de același virus, a avut multiple implicații în mai toate domeniile de activitate. Restrângerea drepturilor și libertăților cetățenilor, a avut profunde implicații în plan economic, bulversând ordinea socială și juridică. Efectele bolii coronavirus (COVID 19) generată de virus, concretizate în supraaglomerarea unităților sanitare, suprasolicitarea personalului medical, suferința celor care au contactat boala sau pierderile de vieți omenești, nu au împieicat pe unii cetățeni să nege pericolul, generând adesea revolte împotriva măsurilor de protecție socială inițiate la nivelul tuturor statelor lumii. În România, la fel ca în mai toate statele lumii, au fost impuse măsuri restrictive pentru prevenirea răspândirii virusului, măsuri de susținere economică a sectoarelor de activitate afectate, dar și măsuri prin care s-a urmărit adaptarea unor activități la noul context epidemiologic, precum programul instanțelor de judecată, telemunca, acolo unde acest lucru a fost posibil, sau școala online. Procedurile prin care organele statului au implementat măsurile menite să limiteze propagarea virusului și modul în care s-a manifestat reacția socială îndreptată împotriva măsurilor dispuse de stat, privite din perspectivă criminologică, pot fi succint analizate prin prisma criminalității legate de situația politică, acesta fiind un tip de criminalitate amplu dezbătut în literatura de specialitate.

Cuvinte cheie : *drept, criminologie, reacție socială, coronavirus, politici publice*

*

Audierea inculpatului prin videoconferință și prezența apărătorului ales/din oficiu

(drd.) Mihai-Costin TOADER

[Doctorand, Școala Doctorală din cadrul Universității "Titu Maiorescu" București;
Judecător/Președinte Judecătoria Răcari]

Instaurarea stării de urgență și ulterior a stării de alertă pe teritoriul României pentru evitarea efectelor pandemiei COVID 19, a produs, în mod inevitabil, modificarea temporară a procedurii judiciare de audiere în cursul procesului penal, a inculpaților aflați în stare de detenție (în executarea unei pedepse, reținere sau arest preventiv) cu consecințe inclusiv în sfera asigurării apărării acestuia, atât prin mijloace proprii cât și prin intermediul apărătorului ales/din oficiu. Prezentul articol va realiza o trecere în revistă a acestor modificări temporare legislative și modul cum a fost schimbată/dacă a fost schimbată paradigma judiciară din această perspectivă.

Cuvinte cheie: *audiere, inculpat, videoconferință, stare de alertă, stare de urgență, detenție*

*

Posibilitatea persoanei juridice de a încheia un acord de recunoaștere a vinovăției

(drd). Ioana STOENAC-CÎRSTEA, Av. Ciprian-Mihai STOENAC

[(1) Doctorand, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”, Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSSAR), Judecător, Curtea de Apel Ploiești; (2) Avocat, Baroul Prahova]

Articolul examinează succint problema posibilității persoanei juridice de a încheia un acord de recunoaștere a vinovăției în ipoteza săvârșirii unor infracțiuni specifice. Procedura de urmat în situația încheierii de către persoana juridică a unui acord de recunoaștere a vinovăției este cea prevăzută în Codul de procedură penală la secțiunea ”proceduri speciale” la care se adaugă și specificațiile particulare de tragere la răspundere penală a persoanei juridice. Instituirea stării de urgență și, ulterior, a stării de alertă a avut implicații asupra procedurii de urmat în situația încheierii unor acorduri de recunoaștere a vinovăției de către persoanele juridice din perspectiva duratei acesteia. În toate situațiile, acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat de o persoană juridică are ca obiect atât recunoașterea săvârșirii faptei, cât și acceptarea încadrării juridice a faptei pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală, cu respectarea tuturor principiilor care guvernează procesul penal.

Cuvinte cheie: *acord recunoaștere vinovăție, persoană juridică, încadrare juridică, proceduri speciale, stare excepțională*

*

Unele considerații privind cooperarea instituțională pentru documentarea infracțiunilor de terorism

Conf. Dr. Cristian POPA, Romeo-Ioan GÂRZ

[(1) Academia Națională de Informații ”Mihai Viteazul”; (2) Expert, Academia Națională de Informații ”Mihai Viteazul”]

În lumea amenințărilor la adresa stării de legalitate, de echilibru și de stabilitate socială, economică și politică, elemente de reper ale securității naționale, intensificarea și perfecționarea tehnicilor speciale de investigare și apărarea drepturilor omului, subsecvente activității de cooperare dintre Serviciul Român de Informații și organele de urmărire penală pentru documentarea infracțiunilor de terorism nu sunt două probleme care se exclud reciproc, ci dimpotrivă sunt elemente de politici statale și regionale care sunt interdependente. Astfel, organele de stat cu atribuții în domeniul securității naționale, precum și organele de urmărire penală nu acordă o atenție excesivă prevenirii și combaterii terorismului ca amenințare strategică la adresa securității naționale în detrimentul respectării drepturilor cetățenilor săi și a normelor democratice, context în care mecanismele statale de gestionare și contracarare respectă principiul proporționalității, în sensul creării, operaționalizării și consolidării unor măsuri care să fie apropiate de starea de fapt care le-a determinat. Având în vedere amenințările strategice la adresa securității naționale generate de infracțiunile de terorism, organele de urmărire penală prin documentarea acestora, contribuie la îndeplinirea funcției de urmărire penală în a cărei exercitare acestea strâng și administrează probe care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunilor de terorism, la identificarea persoanei care le-a săvârșit și la cunoașterea împrejurărilor necesare pentru justa soluționare a cauzei și care contribuie la aflarea adevărului în procesul penal, cu respectarea fermă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Cuvinte cheie : cooperare, cercetare penală, infracțiune, terorism, drepturile omului

*